

Kontrolní závěr z kontrolní akce

24/21

Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými mají právo hospodařit vybrané státní podniky v likvidaci v resortu Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva zemědělství

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2024 pod číslem 24/21. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Pavel Hrnčíř.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda vybrané státní podniky v likvidaci v resortu Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva zemědělství hospodařily s majetkem a peněžními prostředky státu účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy; prověřit, jak uvedená ministerstva plní funkci zakladatele vůči vybraným státním podnikům.

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob v období od září 2024 do dubna 2025.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2020 až 2024. V případě věcných souvislostí i období předcházející a období následující.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále také „MPO“);
Ministerstvo zemědělství (dále také „MZe“);
Barvy a laky, státní podnik "v likvidaci", Praha;
Brněnské papírny, státní podnik – v likvidaci, Praha;
Cihlářské a keramické závody Teplice, státní podnik v likvidaci;
RKT – Rovnací a kotevní technika, státní podnik v likvidaci, Praha;
Státní statek Česká Kamenice v likvidaci;
Státní statek Jeneč, státní podnik v likvidaci, Praha;
Státní statek Valtice, s.p. v likvidaci.

Kolegium NKÚ na svém XI. jednání, které se konalo dne 28. července 2025,

schválilo usnesením č. 8/XI/2025

kontrolní závěr v tomto znění:

Státní podniky v likvidaci

Likvidace státního podniku spočívá ve vypořádání majetku, vyrovnaní dluhů a odeslání likvidačního zůstatku do státních finančních aktiv. Likvidaci řídí likvidátor, který má za povinnost jménem státního podniku činit pouze úkony směřující k likvidaci a počínat si s péčí řádného hospodáře, což zahrnuje účelné a hospodárné nakládání s majetkem státu.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI

7

kontrolovaných
státních podniků
v likvidaci

8 až 23 let

délka trvání likvidace
(bez konkursu) u sedmi
kontrolovaných státních podniků

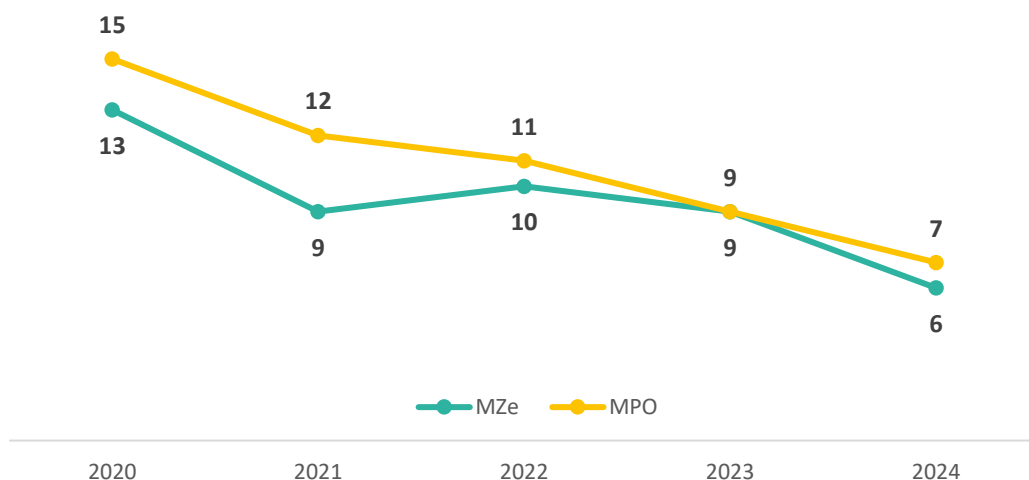
4

státní podniky v likvidaci
porušily právní předpisy

2

státní podniky, kde likvidátoři
nepostupovali s péčí řádného
hospodáře

**Vývoj počtu státních podniků v likvidaci*
v kontrolovaném období**

* Jedná se o státní podniky v likvidaci, včetně státních podniků, u nichž byla likvidace přerušena z důvodu prohlášení konkursu.

Zdroj: obchodní rejstřík.

I. Shrnutí a vyhodnocení

NKÚ provedl kontrolu u sedmi státních podniků v likvidaci, Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva zemědělství jako zakladatelů kontrolovaných státních podniků či jako ministerstev vykonávajících funkci zakladatele jménem státu (dále jen „zakladatel“ nebo „zakladatelé“). Cílem kontroly bylo prověřit, zda vybrané státní podniky v likvidaci v resortu Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva zemědělství hospodařily s majetkem a peněžními prostředky státu účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy; prověřit, jak uvedená ministerstva plní funkci zakladatele vůči vybraným státním podnikům.

MPO a MZe byly k počátku roku 2020 zakladateli 28 státních podniků v likvidaci, v roce 2024 tento počet klesl na 13. U kontrolovaných sedmi státních podniků nebyly likvidace v kontrolovaném období ukončeny a ke konci roku 2024 trvaly 8 až 23 let¹. Ve většině případů jsou důvodem bránícím ukončení likvidace skutečnosti, jejichž vyřešení nemůže likvidátor ani zakladatel ovlivnit. U jednoho státního podniku v likvidaci ale NKÚ považuje nečinnost tehdejšího ředitele, který se stal poté likvidátorem, za důvod, který následně vedl k překážkám v ukončení likvidace.

NKÚ zjistil, že MPO neplnilo zákonnou povinnost zakladatele státních podniků v oblasti schvalování účetních závěrek. MPO na rozdíl od MZe neprovádělo kontroly u státních podniků v likvidaci. MZe u jednoho státního podniku v likvidaci nebylo schopno jednoznačně identifikovat určený majetek, s kterým může podnik nakládat jen se souhlasem ministerstva. Obě ministerstva každoročně informovala Ministerstvo financí, resp. vládu o vývoji státních podniků v likvidaci, ale informace předkládané MPO nebyly aktuální a úplné.

Čtyři ze sedmi kontrolovaných státních podniků v likvidaci porušily právní předpisy, a to buď v oblasti vedení účetnictví a provádění inventarizace, nebo při předkládání a zveřejňování účetních závěrek, anebo při vedení peněžních prostředků na účtu v ČNB. U dvou státních podniků v likvidaci NKÚ zjistil, že likvidátoři nepostupovali s péčí řádného hospodáře; finanční dopad činil v součtu 160,6 tis. Kč. U kontrolovaných podniků nebylo zjištěno neúčelné hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu.

Celkové vyhodnocení vyplývá z následujících skutečností zjištěných kontrolou:

1.1 Ukončení likvidace státních podniků brání zejména probíhající soudní spory, nevypořádané restituce, zbývající majetek a neukončené exekuce. V případě státního podniku Cihlářské a keramické závody Teplice, státní podnik v likvidaci, byla likvidace v kontrolovaném období významně omezena exekucí zahájenou vůči státnímu podniku. Důvodem byla nečinnost tehdejšího ředitele, který byl následně jmenován likvidátorem, protože se bez omluvy nedostavil k soudu a následně neuhradil částku, kterou v rozsudku stanovil soud.

1.2 MPO v celém kontrolovaném období u všech čtyř kontrolovaných státních podniků v likvidaci neplnilo svou zákonnou povinnost a neschvalovalo každoročně účetní závěrky těchto státních podniků.

1.3 MPO na rozdíl od MZe neprovádělo veřejnosprávní kontroly u státních podniků, čímž dle NKÚ nevyužilo vhodný a účinný nástroj pro dohled nad dodržováním zásad účelnosti

¹ Jedná se o údaj po odečtení doby, kdy byl na kontrolované státní podniky prohlášen konkurs, a likvidace byla z tohoto důvodu přerušena.

a hospodárnosti. MPO nezjistilo pochybení likvidátorů, které kontrolou zjistil NKÚ. MZe veřejnosprávní kontroly naopak provádělo. Výsledkem jedné kontroly u státního podniku Státní statek Jeneč, státní podnik v likvidaci, bylo odvolání tehdejšího likvidátora a následné vypovězení smlouvy na právní služby, kterou MZe vyhodnotilo jako zvláště nevýhodnou pro státní podnik. MZe tím zabránilo případnému dalšímu nehospodárnému vynakládání peněžních prostředků.

1.4 Podle zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, má zakladatel státního podniku vymezit v zakládací listině určený majetek. S určeným majetkem může státní podnik nakládat pouze s předchozím schválením zakladatele. MZe jako zakladatel Státního statku Valtice, s.p. v likvidaci, sice mělo informaci o celkové hodnotě určeného majetku tohoto podniku, ale ministerstvo ani likvidátor nebyli schopni identifikovat, o jaký majetek se konkrétně jedná. NKÚ upozorňuje na riziko, že pokud by státní podnik nakládal s určeným majetkem bez souhlasu zakladatele, mohla by být příslušná právní ujednání neplatná.

1.5 MPO a MZe měly každoročně povinnost předkládat vládě ČR informace mimo jiné o počtu a majetku státních podniků v likvidaci, jejichž byly zakladateli. NKÚ zjistil, že obě ministerstva informace předkládala v požadovaných termínech, ale informace předložené MPO nebyly aktuální a úplné.

1.6 Barvy a laky, státní podnik "v likvidaci", a Cihlářské a keramické závody Teplice, státní podnik v likvidaci, neplnily zákonné povinnosti v oblasti vedení účetnictví a provádění inventarizace. Barvy a laky, státní podnik "v likvidaci", Cihlářské a keramické závody Teplice, státní podnik v likvidaci, a Státní statek Česká Kamenice v likvidaci porušily zákonné povinnosti spočívající v předložení účetní závěrky ověřené auditorem ke schválení zakladateli a její zveřejnění ve sbírce listin obchodního rejstříku.

1.7 Brněnské papírny, státní podnik – v likvidaci, a Barvy a laky, státní podnik "v likvidaci" nesplnily zákonnou povinnost, když nepřevedly peněžní prostředky státního podniku na bankovní účet vedený v České národní bance a ani nepožádaly Ministerstvo financí o výjimku vést bankovní účty mimo Českou národní banku.

1.8 Likvidátor státního podniku Barvy a laky, státní podnik "v likvidaci", porušil svou zákonnou povinnost jednat s péčí řádného hospodáře, když vynaložil peněžní prostředky státního podniku na úhradu faktury ve výši 49,9 tis. Kč za ekonomické poradenství, které poskytl sám sobě. Dle NKÚ se nejednalo o rozsáhlé a složité úkony, ale o úkony, které měl vzhledem k rozsahu majetku státního podniku likvidátor vykonat sám z titulu funkce statutárního orgánu. Navíc fakturované činnosti nebyly provedeny řádně a v zákonem stanoveném rozsahu.

1.9 Likvidátor státního podniku Brněnské papírny, státní podnik – v likvidaci, porušil zákonnou povinnost jednat s péčí řádného hospodáře, když nevyužil ujednání o navyšování nájemného o inflaci, a tím snížil za období 2017 až 2024 výnos ze svěřeného majetku (čtyř pozemků na golfovém hřišti) o 110,7 tis. Kč.

II. Informace o kontrolované oblasti

Státní podnik je právnickou osobou, která provozuje podnikatelskou činnost vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem plnění významných strategických, hospodářských, společenských, bezpečnostních nebo dalších zájmů státu. Státní podnik nemá vlastní majetek, ale má právo hospodařit s majetkem státu. Státní podnik může být založen pouze na základě předchozího souhlasu vlády.

Zakladatelem státního podniku je stát. Jménem státu vykonává funkci zakladatele ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad, do jehož působnosti spadá předmět podnikání státního podniku, pokud zákon nestanoví jinak. Státní podnik se zakládá zakládací listinou, kterou vydává zakladatel. Státní podnik vzniká zápisem do veřejného rejstříku.

Strategie vlastnické politiky státu je koncepčním dokumentem, který stanovuje základní principy chování státu jako vlastníka, a to primárně ve vztahu k obchodním společnostem a státním podnikům a případně analogicky k dalším subjektům, které vykonávají podnikatelskou činnost. Strategie vlastnické politiky státu byla schválena dne 17. února 2020 usnesením vlády ČR č. 115, o *Strategii vlastnické politiky státu*.

Zákon o státním podniku upravuje postavení a právní poměry státního podniku. Od 1. května 1990 byl účinný zákon č. 111/1990 Sb., o státním podniku, který byl s účinností od 1. července 1997 nahrazen zákonem č. 77/1997 Sb., o státním podniku. Kontrolované státní podniky, které přizpůsobily zakládací listinu a statut zákonu č. 77/1997 Sb. a současně podaly návrh na zápis provedených změn do obchodního rejstříku, přešly do režimu zákona č. 77/1997 Sb. Státní podniky, u kterých zakladatel neprovedl požadované změny, zůstaly nadále v režimu předešlého zákona č. 111/1990 Sb. a bylo rozhodnuto o jejich zrušení.

Mezi zákony o státním podniku byly mj. tyto zásadní rozdíly:

	Zákon č. 111/1990 Sb.	Zákon č. 77/1997 Sb.
Vydání statutu	Ne	Ano
Stanovení určeného majetku	Ne	Ano
Souhlas s nakládáním s majetkem mimo veřejné dražby	Ministerstvo financí	Zakladatel
Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích	Vztahuje se	Nevztahuje se

Z kontrolovaných státních podniků v likvidaci byly **v režimu zákona č. 77/1997 Sb.:**

- Brněnské papírny, státní podnik – v likvidaci,
- Cihlářské a keramické závody Teplice, státní podnik v likvidaci,
- Státní statek Jeneč, státní podnik v likvidaci,
- Státní statek Valtice, s.p. v likvidaci.

Z kontrolovaných státních podniků v likvidaci byly **v režimu zákona č. 111/1990 Sb.:**

- Barvy a laky, státní podnik "v likvidaci",
- RKT – Rovnací a kotevní technika, státní podnik v likvidaci,
- Státní statek Česká Kamenice v likvidaci.

Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, začlenil státní podniky v režimu zákona č. 111/1990 Sb., do kategorie „jiné státní organizace“

a podřídil je obecné úpravě hospodaření s majetkem státu. Tento zákon se nevztahuje na státní podniky v režimu zákona č. 77/1997 Sb.

Likvidace státního podniku začíná rozhodnutím zakladatele nebo soudu o zrušení státního podniku a nařízením likvidace. Vstup do likvidace se zapisuje do obchodního rejstříku. Po dobu likvidace užívá státní podnik svůj název s dodatkem „v likvidaci“. Při vstupu do likvidace je povolán likvidátor. Zakladatel je při svém jednání, jímž ovlivňuje činnost likvidátora, povinen sledovat účel likvidace jaký odpovídá povaze a cíli likvidace.

Účel likvidace státního podniku spočívá ve vypořádání majetku zrušeného státního podniku (likvidační podstaty), vyrovnání dluhů věřitelů státního podniku a naložení s čistým majetkovým zůstatkem, jenž z likvidace vyplyne (s likvidačním zůstatkem), podle zákona², tj. v převodu likvidačního zůstatku zakladatelem státního podniku do státních finančních aktiv. U státního podniku v likvidaci může být prohlášen konkurs. V průběhu konkursu je proces likvidace přerušen a likvidátor svoji funkci nevykonává a poskytuje pouze nezbytnou součinnost insolvenčnímu správci³.

Likvidátora státního podniku jmenuje zakladatel nebo soud a odvolává ho ten, kdo ho jmenoval. Okamžikem svého jmenování nabývá likvidátor působnosti statutárního orgánu, resp. ředitele státního podniku. Likvidátor činí jménem státního podniku pouze úkony směřující k naplnění účelu likvidace, má za povinnost si počínat s péčí řádného hospodáře, což zahrnuje i účelné a hospodárné nakládání s majetkem státu.

Odměnu likvidátora státního podniku a způsob její výplaty určuje likvidátorovi ten, kdo jej jmenoval.

- **V případě jmenování likvidátora soudem** byla odměna likvidátora stanovena právním předpisem, a to nařízením vlády č. 351/2013 Sb.⁴, konkrétně v části třetí *Odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem*.
- **V případě jmenování likvidátora zakladatelem** stanovilo MPO a MZe způsob stanovení odměny a její výplaty svým vnitřním předpisem.

Základním způsobem zpeněžení majetku státního podniku v likvidaci je prodej ve veřejné dražbě. Dalšími způsoby nakládání s majetkem je úplatný převod mimo veřejnou dražbu a bezúplatný převod. Použití jiného způsobu nakládání s majetkem než zpeněžení veřejnou dražbou podléhá předchozímu souhlasu:

- a) Ministerstva financí u státních podniků v likvidaci v režimu zákona č. 111/1990 Sb. a řídí se zákonem č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby;
- b) zakladatele u státních podniků v režimu zákona č. 77/1997 Sb. a řídí se ustanovením § 9 tohoto zákona.

Jedním ze způsobů zániku státního podniku je **fúze sloučením s jiným státním podnikem**. Fúze státního podniku je přeměna, při níž se sloučí alespoň dva státní podniky. K fúzi sloučením

² Ustanovení § 15 odst. 1 písm. j) zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve spojení s ustanovením § 36 odst. 2 písm. a) zák. č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

³ Pojem „správce podstaty“ pro konkursní řízení zahájená před 1. 1. 2008, resp. před účinností zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

⁴ Nařízení vlády č. 351/2013 Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky *Obchodního věstníku*, veřejných rejstříků právnických a fyzických osob a evidence svěřenských fondů a evidence údajů o skutečných majitelích.

dochází v případě, že jeden ze zúčastněných státních podniků zaniká a jeho jmění přechází na nástupnický podnik jako právního nástupce. V kontrolovaném období došlo k jedné fúzi sloučením. Došlo k zániku státního podniku MILNEA státní podnik v likvidaci a státního podniku Zemědělský podnik Razová, státní podnik v likvidaci, fúzí se státním podnikem Státní statek Jeneč, státní podnik v likvidaci.

Státní podnik **zaniká dnem výmazu** z obchodního rejstříku. Zjistí-li se neznámý majetek po jeho výmazu z obchodního rejstříku nebo objeví-li se jiný zájem hodný právní ochrany, soud na návrh toho, kdo osvědčí právní zájem, výmaz zruší, rozhodne o likvidaci a jmenuje likvidátora. Od obnovení likvidace se na státní podnik hledí, jako by nikdy nezanikl. K takovému zrušení výmazu a obnovení likvidace došlo v kontrolovaném období u dvou státních podniků vybraných ke kontrole, a to u státních podniků Barvy a laky, státní podnik "v likvidaci", a Státní statek Česká Kamenice v likvidaci.

III. Rozsah kontroly

Předmětem kontroly byl majetek a peněžní prostředky státu, se kterými mají právo hospodařit vybrané státní podniky v likvidaci v resortu Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva zemědělství.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda vybrané státní podniky v likvidaci v resortu Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva zemědělství hospodařily s majetkem a peněžními prostředky státu účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy; prověřit, jak uvedená ministerstva plní funkci zakladatele vůči vybraným státním podnikům.

Kontrole bylo podrobeno období od roku 2020 do roku 2024. V případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrolovanými osobami bylo MPO, MZe a sedm státních podniků v likvidaci (z tohoto čtyři, u nichž bylo zakladatelem MPO a tři, u nichž bylo zakladatelem MZe).

Způsob výběru státních podniků v likvidaci ke kontrole:

V době zahájení kontroly evidovalo MPO sedm státních podniků v likvidaci a MZe šest státních podniků v likvidaci. NKÚ ke kontrole z těchto třinácti státních podniků vybral celkem sedm státních podniků, které byly k 31. srpnu 2024 v likvidaci a k tomuto datu u nich nebylo v obchodním rejstříku zapsáno přerušení likvidace konkursem. NKÚ ke kontrole nevybral dva státní podniky v likvidaci, u nichž byla již z pohledu MPO likvidace ukončena, ale nebyly ještě vymazány z obchodního rejstříku, a rovněž nevybral čtyři státní podniky, u nichž bylo v době zahájení kontroly v obchodním rejstříku zapsáno přerušení likvidace prohlášením konkursu.

Kontrolovaný objem u MPO a MZe činil 439 381 125 Kč a byl stanoven jako součet výše aktiv, které vykazovalo sedm vybraných státních podniků v likvidaci k počátku kontrolovaného období (resp. k 31. prosinci 2019) a likvidačních zůstatků státních podniků, u kterých byla likvidace ukončena v kontrolovaném období.

Kontrolovaný objem státních podniků ve výši 222 932 113 Kč tvořily veškeré výnosy, pohledávky a vyplacené odměny v kontrolovaném období, hodnota kontrolovaných smluv/objednávek vybraných ke kontrole a účetní hodnota vybraného vzorku majetku převedeného úplatně nebo bezúplatně.

Z hlediska legality kontroloval NKÚ u ministerstev plnění úkolů a opatření stanovených v souvislosti s přijetím *Strategie vlastnické politiky státu* a plnění jejich povinností jako zakladatelů státních podniků, zejména v oblasti vydávání souhlasů s nakládáním s majetkem, schvalování účetních závěrek a provádění veřejnosprávních kontrol. NKÚ se dále zabýval postupem ministerstev při likvidaci státních podniků, zejména při jmenování likvidátora, stanovení jeho odměny, sledování průběhu likvidace, rozhodnutí o fúzi a při převodu likvidačních zůstatků a výmazů státních podniků z obchodního rejstříku. U státních podniků se NKÚ zabýval kontrolou plnění zákonných povinností spočívajících ve vedení účetnictví, provádění inventarizace, sestavení účetních závěrek, jejich ověření auditorem, jejich předkládání zakladateli a jejich zveřejnění v obchodním rejstříku ve sbírce listin a předkládání zpráv o průběhu likvidace zakladateli. Dále se NKÚ zaměřil na kontrolu plnění zákonných povinností při nakládání s majetkem státu.

Za účelné se dle ustanovení § 2 písm. o) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), považuje takové použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů. Z hlediska účelnosti posuzoval NKÚ, zda státní podniky v likvidaci nevynakládaly peněžní prostředky na činnosti, dodávky a služby, které nesouvisely se zákonnými povinnostmi a likvidací anebo nebyly k dokončení procesu likvidace potřebné.

Za hospodárné se dle ustanovení § 2 písm. m) zák. č. 320/2001 Sb. považuje takové použití veřejných prostředků, které vede k zajištění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů. Z hlediska hospodárnosti posuzoval NKÚ, zda nebyla likvidátorům vyplácena vyšší odměna než smluvně stanovená nebo zda jim nebyla vyplácena odměna, přestože žádné činnosti v souvislosti s likvidací nevykonávali. NKÚ dále posuzoval, zda státní podnik v likvidaci nevynaložil peněžní prostředky na činnosti, dodávky a služby za cenu vyšší než v daném místě a čase obvyklou nebo za cenu vyšší než smluvně stanovenou nebo zda při provedených dražbách nepřevýšily náklady na dražbu prodejní cenu majetku. V případě zpeněžení majetku jiným způsobem než dražbou kontroloval NKÚ, zda nebyl majetek zpeněžen za cenu nižší než cenu stanovenou znaleckým posudkem bez řádného zdůvodnění.

V případě pronájmů majetku NKÚ posuzoval, zda státní podnik v likvidaci neuzavřel smlouvy, u nichž byla výše nájemného výrazně nižší než cena v daném místě a čase obvyklá a zda v případě smluvního ustanovení o zvyšování nájmu o inflaci toto ustanovení státní podnik v likvidaci uplatňoval.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

4.1 Důvody bránící ukončení likvidace

NKÚ se v průběhu kontroly zabýval důvody bránícími ukončení likvidace a posoudil, zda tyto důvody mohli likvidátoři nebo zakladatelé státních podniků ovlivnit.

K 1. lednu 2020 byly MPO a MZe zakladateli celkem 28 státních podniků v likvidaci. V průběhu kontrolovaného období dva státní podniky v likvidaci přibýly (jeden zrušením výmazu a obnovením likvidace⁵ a druhý vstupem do likvidace⁶). Do konce roku 2024 došlo u 17 státních podniků k ukončení likvidace a jejich výmazu z obchodního rejstříku. U dvou státních podniků došlo k ukončení likvidace, ale do doby ukončení kontroly nebyly vymazány z obchodního rejstříku. U čtyř státních podniků byla likvidace přerušena z důvodu prohlášení konkursu⁷. Sedm státních podniků bylo v likvidaci. Přehled všech státních podniků, u nichž bylo zakladatelem MPO nebo MZe a které byly v letech 2020 až 2024 v likvidaci, je uveden v příloze č. 1.

NKÚ u sedmi kontrolovaných státních podniků v likvidaci sledoval délku trvání likvidace, a zjistil, že se pohybovala (po odečtení doby, kdy byl prohlášen na majetek státního podniku konkurs) v rozmezí od osmi do 23 let (v průměru 14 let).

Tabulka č. 1: Délka likvidace vybraných státních podniků

Zakladatel	Název státního podniku	Vstup do likvidace	Délka likvidace k 31. 12. 2024 vč. případného konkursu	Délka likvidace k 31. 12. 2024 bez konkursu
Ministerstvo průmyslu a obchodu	Barvy a laky, státní podnik "v likvidaci"	8. 1. 1998	27 let	16 let
	Brněnské papírny, státní podnik – v likvidaci	10. 11. 2009	15 let	15 let
	Cihlářské a keramické závody Teplice, státní podnik v likvidaci	31. 3. 2017	8 let	8 let
	RKT – Rovnací a kotevní technika, státní podnik v likvidaci	1. 1. 2002	23 let	23 let
Ministerstvo zemědělství	Státní statek Česká Kamenice v likvidaci	3. 12. 1998	26 let	10 let
	Státní statek Jeneč, státní podnik v likvidaci	1. 1. 2009	16 let	16 let
	Státní statek Valtice, s.p. v likvidaci	30. 9. 2005	19 let	8 let

Zdroj: obchodní rejstřík.

Důvody bránící ukončení likvidace jsou zejména soudní spory a nevypořádané restituční nároky. Vyřešení těchto sporů a nároků nemůže likvidátor ani zakladatel státního podniku ovlivnit, neboť rozhodnutí záleží na příslušném soudu. Dalšími důvody jsou exekuce a neukončené vypořádání zbylého majetku.

V případě státního podniku **Cihlářské a keramické závody Teplice, státní podnik v likvidaci**, bylo ukončení likvidace v kontrolovaném období významně omezeno neukončenou exekucí.

⁵ Barvy a laky, státní podnik "v likvidaci" – vymazán v roce 2019 a poté výmaz zrušen soudem v roce 2021 a obnovena likvidace.

⁶ Jihomoravské dřevařské závody Brno, v likvidaci – vstup do likvidace v roce 2021.

⁷ U státního podniku Státní statek Křivoklát v likvidaci, státní podnik, byl konkurs zrušen rozhodnutím soudu ze dne 22. srpna 2024. Zrušení konkursu bylo zapsáno do obchodního rejstříku až 26. února 2025.

V období, kdy ještě státní podnik nebyl v likvidaci, byl usnesením soudu ze dne 21. listopadu 2000 prohlášen konkurs na majetek státního podniku. Tento konkurs byl zrušen usnesením soudu ze dne 7. ledna 2016. V konkursním řízení nebyla uspokojena pohledávka, kterou následně majitel pohledávky vymáhal soudní cestou. Soudní jednání proběhlo 1. července 2016. Statutární orgán (ředitel) se k tomuto soudnímu jednání nedostavil a ani se řádně neomluvil, a proto soud rozhodl rozsudkem pro zmeškání⁸ a státnímu podniku Cihlářské a keramické závody Teplice, státní podnik, uložil povinnost zaplatit žalovanou částku a uhradit soudní poplatek ve výši 4 % ze žalované částky.

Vzhledem k tomu, že státní podnik neuhradil ani dlužnou částku a ani soudní poplatek, soud pověřil k vymození dlužné částky dne 1. prosince 2016 soudního exekutora a následně pověřil dalšího soudního exekutora k vymození soudního poplatku.

Dne 9. března 2017 byl státní podnik zrušen usnesením soudu, které nabylo právní moci dne 31. března 2017. Usnesením byla zároveň nařízena likvidace státního podniku a likvidátorem byl na návrh MPO soudem jmenován stávající ředitel státního podniku, který byl ředitelem od 1. listopadu 2010 a byl ředitelem v době soudního jednání, které proběhlo dne 1. července 2016.

NKÚ považuje nečinnost tehdejšího ředitele, který byl likvidátorem v kontrolovaném období, za důvod, který vedl k zahájení exekuce. Tato exekuce byla a dále je překážkou v ukončení likvidace, protože exekucí je zatížen majetek a peněžní prostředky, se kterými má právo hospodařit státní podnik v likvidaci.

U vybraných sedmi státních podniků v likvidaci zjistil NKÚ, že jejich likvidace nebyly v kontrolovaném období ukončeny a ke konci roku 2024 trvaly v nejkratším případě osm let a v nejdelším případě 23 let. Soudní spory a restituční nároky, které brání ukončení likvidace, jsou skutečnosti, jejichž vyřešení nemůže likvidátor ani zakladatel ovlivnit, neboť závisí na rozhodnutí příslušného soudu. Pouze v případě státního podniku Cihlářské a keramické závody Teplice, státní podnik v likvidaci, NKÚ považuje nečinnost statutárního orgánu v minulosti za hlavní důvod bránící ukončení likvidace.

4.2 Porušení povinnosti schvalování účetních závěrek ze strany zakladatele

Dle ustanovení § 25 zákona č. 111/1990 Sb. a dle ustanovení § 15 zákona č. 77/1997 Sb. zakladatel schvaluje roční účetní závěrku státního podniku a rozhoduje o rozdělení použitelného zisku.

V roce 2020 se MZe obrátilo na MPO (jakožto gestora zákona č. 77/1997 Sb.) se žádostí o stanovisko ve věci povinnosti likvidátorů předkládat zakladateli ke schválení auditované účetní závěrky a návrhy na zaúčtování hospodářských výsledků u státních podniků v režimu zákona č. 111/1990 Sb. MPO na tuto žádost mimo jiné odpovědělo, že i když je činnost státních podniků v likvidaci výrazně omezena a limitována naplňováním účelu likvidace, jsou z hlediska účetního státní podniky v likvidaci účetními jednotkami, u nichž ze zákona účetní závěrka

⁸ Ustanovení § 153b odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád: „Zmešká-li žalovaný, kterému byly řádně doručeny do jeho vlastních rukou (§ 49) žaloba a předvolání k jednání nejméně deset dnů přede dnem, kdy se jednání má konat, a který byl o následcích nedostavení se poučen, bez důvodné a včasné omluvy první jednání, které se ve věci konalo, a navrhne-li to žalobce, který se dostavil k jednání, pokládají se tvrzení žalobce obsažená v žalobě o skutkových okolnostech, týkající se sporu, za nesporná a na tomto základě může soud rozhodnout o žalobě rozsudkem pro zmeškání.“

podléhá ověření auditorem a poté schválení zakladatelem. Stejné stanovisko uvedlo MPO i ve svém vnitřním předpisu *Metodický postup při výkonu zakladatelské funkce Ministerstva průmyslu a obchodu vůči státním podnikům* a na svých internetových stránkách (prostřednictvím stanoviska č. 1/2021 pod bodem 7⁹).

Ministerstvo průmyslu a obchodu v kontrolovaném období obdrželo od státních podniků v likvidaci účetní závěrky za roky 2020 až 2023, které byly ověřeny auditorem pouze od dvou ze čtyř kontrolovaných státních podniků v likvidaci. Auditované účetní závěrky předložily Brněnské papírny, státní podnik – v likvidaci, a RKT – Rovnací a kotevní technika, státní podnik v likvidaci. Cihlářské a keramické závody Teplice, státní podnik v likvidaci, předložil MPO účetní závěrky, které neodpovídaly skutečnosti, nebyly auditované a byly pouze ve zjednodušeném rozsahu. Barvy a laky, státní podnik "v likvidaci", nepředložil MPO žádné účetní závěrky. MPO výše popsany stav akceptovalo a žádnou z předložených účetních závěrek neschválilo.

Ministerstvo zemědělství v kontrolovaném období předložené účetní závěrky schválilo.

Tím, že MPO neschvalovalo auditované účetní závěrky státních podniků v likvidaci, nesplnilo svou povinnost zakladatele stanovenou ustanovením § 25 zákona č. 111/1990 Sb., respektive ustanovením § 15 zákona č. 77/1997 Sb.

4.3 MPO nezjistilo pochybení, kterých se dopustili likvidátoři

Dle zákona o státním podniku (jak zákona č. 111/1990 Sb., tak zákona č. 77/1997 Sb.) hospodaří státní podniky s majetkem státu. S účinností od 1. ledna 2002 je oprávněno příslušné ministerstvo jako zakladatel provádět kontrolní činnost státních podniků dle zákona č. 320/2001 Sb. Jedná se o provádění tzv. veřejnosprávní kontroly, která zahrnuje zejména kontrolu souladu s právními předpisy a kontrolu hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti při nakládání s veřejnými prostředky.

Ministerstvo průmyslu a obchodu v kontrolovaném období k provedení veřejnosprávní kontroly nevybralo žádný státní podnik, který byl v kontrolovaném období v likvidaci. MPO tak neodhalilo některá pochybení, kterých se dopustili likvidátoři a které zjistil NKÚ. Jednalo se zejména o porušení povinnosti vést bankovní účty u České národní banky (viz kapitola 4.7) a porušení povinnosti likvidátorů postupovat s péčí řádného hospodáře (viz kapitola 4.8 a 4.9).

Ministerstvo zemědělství v kontrolovaném období provedlo tři veřejnosprávní kontroly u státních podniků v likvidaci. MZe se při provedených veřejnosprávních kontrolách zabývalo jak kontrolou dodržení právních předpisů, tak kontrolou účelnosti a hospodárnosti. Při veřejnosprávní kontrole u státního podniku Státní statek Jeneč, státní podnik v likvidaci, provedené v roce 2023 vyhodnotilo MZe, že likvidátor uzavřel zvláště nevýhodnou smlouvu s advokátní kanceláří. Advokátní kancelář nedostatečně vysvětlila a duplicitně fakturovala některé úkony. MZe skutečnosti zjištěné kontrolou vyhodnotilo jako porušení hospodárnosti při vynakládání peněžních prostředků a následně ministr zemědělství odvolal likvidátora a jmenoval likvidátora nového, který právní kanceláři reklamoval sporné částky a smlouvu s ní vypověděl. MZe svým postupem zabránilo dalšímu možnému ne hospodárnému vynakládání peněžních prostředků státního podniku.

⁹ Ministerstvo průmyslu a obchodu. Publikováno dne 18. února 2021. Dostupné z: <https://mpo.gov.cz/cz/rozcestnik/ministerstvo/o-ministerstvu/aplikace-zakona-c-77-1997-sb/metodicky-pokyn-ministerstva-prumyslu-a-obchodu-c-1-2021-259667/>.

MPO v kontrolovaném období veřejnosprávní kontroly u státních podniků v likvidaci neprovádělo a nezjistilo pochybení likvidátorů, které zjistil NKÚ. MZe naopak provedlo tři veřejnosprávní kontroly u státních podniků v likvidaci, a tím využilo jeden z vhodných a účinných nástrojů pro dohled nad účelností a hospodárností při nakládání s veřejnými prostředky.

4.4 Absence informace o určeném majetku

U státních podniků v režimu zákona č. 77/1997 Sb. zakladatel vymezí v zakladací listině majetek, který bude určeným majetkem. Dle zákona č. 77/1997 Sb. může s určeným majetkem státní podnik nakládat pouze s předchozím schválením zakladatele, určený majetek se zapisuje do obchodního rejstříku a zakladatel může rozhodnout o zvýšení nebo snížení jeho rozsahu. Zákon č. 77/1997 Sb. stanoví, že právní jednání vztahující se k určenému majetku učiněná státním podnikem bez předchozího schválení zakladatele předepsaného zákonem č. 77/1997 Sb. mohou být neplatná.

Ze sedmi kontrolovaných státních podniků v likvidaci byly čtyři v režimu zákona č. 77/1997 Sb. U jednoho z nich NKÚ zjistil, že MZe jako zakladatel u něj v minulosti stanovilo celkovou hodnotu určeného majetku, ale v době kontroly nemělo informace o konkrétních položkách tohoto majetku.

Státní statek Valtice, s.p. v likvidaci, byl od roku 2012 v konkursu a proces likvidace byl přerušen. Dne 27. dubna 2024 nabylo právní moci usnesení o zrušení konkursu a přerušení likvidace státního podniku tímto dnem skončilo. V době kontroly NKÚ likvidátor ani MZe u státního podniku Státní statek Valtice, s.p. v likvidaci, nedohledali a neměli k dispozici dokument, kterým MZe v roce 2001 vymezilo určený majetek a na základě kterého informace o určeném majetku zapsal soud do obchodního rejstříku. Takový dokument neměl ani příslušný soud, který v průběhu kontroly MZe oslovilo. MZe znalo pouze skutečnost zapsanou v obchodním rejstříku, že celková hodnota určeného majetku je 3 814 tis. Kč, ale nebylo mu známo, o jaký majetek se konkrétně jedná.

V průběhu kontroly NKÚ upozornil MZe na riziko, že pokud bude Státní statek Valtice, s.p. v likvidaci, nakládat s majetkem, který je určeným majetkem, bez souhlasu zakladatele, příslušná právní ujednání mohou být neplatná. Na základě upozornění ze strany NKÚ začalo MZe ještě v průběhu kontroly připravovat opatření k zamezení tohoto rizika.

Na základě upozornění ze strany NKÚ na riziko neplatnosti právních ujednání vztahujících se k určenému majetku u státního podniku Státní statek Valtice, s.p. v likvidaci, začalo MZe ještě v průběhu kontroly připravovat opatření, aby naplnění tohoto rizika zabránilo.

4.5 Neaktuální a neúplné informace od MPO předkládané vládě

Vláda ČR usnesením ze dne 17. února 2020 č. 115, o *Strategii vlastnické politiky státu*, uložila mimo jiné dotčeným ministrům předkládat každoročně Ministerstvu financí informace o činnosti a výsledcích státních podniků za předcházející rok.

Požadované informace měly mimo jiné obsahovat přehled všech státních podniků, u nichž bylo dané ministerstvo zakladatelem, a informace o jejich kapitálu a aktivech. U státních podniků

v likvidaci měl být navíc ještě uveden (pokud byl znám) předpokládaný datum ukončení likvidace a očekávaný výnos pro státní rozpočet. NKÚ u MPO a MZe ověřil, že obě ministerstva v letech 2021 až 2024 Ministerstvu financí předložila informace o činnosti a výsledcích státních podniků za roky 2020 až 2023 ve stanovených termínech. Informace Ministerstvo financí využívalo pro zpracování zpráv o plnění opatření vyplývajících ze *Strategie vlastnické politiky státu*, kterou každoročně předkládalo k projednání vládě ČR.

NKÚ zjistil, že MPO v přehledech státních podniků, které předalo Ministerstvu financí, neuvedlo Barvy a laky, státní podnik "v likvidaci", jehož výmaz byl soudem zrušen a likvidace byla obnovena v roce 2021. MPO obnovu likvidace zjistilo z veřejně dostupných zdrojů v roce 2022, a přesto ho neuvedlo ani v informacích za rok 2022 ani za rok 2023. Informace uvedené MPO tedy neobsahovaly aktuální, resp. úplné informace.

NKÚ dále zjistil, že v předložených informacích MPO sice každoročně uvádělo Cihlářské a keramické závody Teplice, státní podnik v likvidaci, ale uvádělo u něj nulové hodnoty kapitálu, aktiv a očekávaného výnosu pro státní rozpočet. V kontrolovaném období likvidátor tohoto státního podniku sice sestavil účetní závěrky, ale v rozporu se zákonem byly ve zjednodušeném rozsahu a s nulovými stavů všech položek. NKÚ v průběhu kontroly zjistil, že státní podnik v kontrolovaném období měl právo hospodařit s nemovitým majetkem (pozemky), který likvidátor pro potřeby účetnictví neocenil. Dále tento státní podnik evidoval i nevypořádané závazky, jejichž hodnota v roce 2024 dosáhla částky 1 866 680 Kč. Nulové hodnoty majetku, které MPO uvádělo v informacích předložených Ministerstvu financí tedy neodpovídaly skutečnosti.

MPO a MZe v kontrolovaném období v požadovaných termínech informovaly každoročně Ministerstvo financí mimo jiné o počtu a majetku státních podniků v likvidaci. NKÚ zjistil, že informace předložené MPO neobsahovaly aktuální a úplné informace.

4.6 Porušení povinností státních podniků v likvidaci v oblasti vedení účetnictví a v oblasti účetní závěrky

Státní podniky jsou účetními jednotkami a dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, jsou mj. povinny zachycovat skutečnosti, které jsou předmětem účetnictví, inventarizovat majetek a závazky, sestavovat účetní závěrku v plném rozsahu a zveřejňovat ji ve sbírce listin obchodního rejstříku. Jak v režimu zákona č. 77/1997 Sb., tak v režimu zákona č. 111/1990 Sb. mají státní podniky povinnost účetní závěrku nechat ověřit auditorem a předložit ji ke schválení zakladateli.

U státního podniku **Barvy a laky, státní podnik "v likvidaci"**, likvidátor v průběhu kontroly NKÚ uvedl, že státní podnik nedisponoval v letech 2020 až 2023 žádným majetkem, a proto nevydával příkaz k provedení inventarizace majetku a závazků a inventarizace nebyla prováděna. NKÚ ale zjistil, že v účetní závěrce za rok 2022 byla vykázána částka 50 000 Kč. Jednalo se o zálohu na náklady konkursního řízení, o jejímž vrácení státnímu podniku rozhodl příslušný soud v roce 2022. Z této částky použil likvidátor částku ve výši 49 900 Kč v roce 2023 na úhradu faktury za ekonomické poradenství. NKÚ dále zjistil, že státní podnik v rozporu se zákonem sestavoval účetní závěrku pouze ve zkráceném rozsahu a likvidátor nezajistil ověření účetní závěrky auditorem. Likvidátor v kontrolovaném období nepředložil žádnou účetní závěrku ke schválení zakladateli a účetní závěrky nebyly v kontrolovaném období zveřejněny ve sbírce listin obchodního rejstříku.

U státního podniku **Cihlářské a keramické závody Teplice, státní podnik v likvidaci**, zjistil NKÚ, že likvidátor nepostupoval v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., neboť v letech 2020 až 2023 neinventarizoval závazky minimálně v hodnotě 1 558 tis. Kč. V případě nemovitého majetku nezjistil jeho hodnotu. Dále v rozporu se zákonem č. 563/1991 Sb. sestavoval účetní závěrku pouze ve zkráceném rozsahu a uváděl v účetních závěrkách nulové stavy všech položek, což neodpovídalo skutečnému stavu. Likvidátor nezajistil ověření účetní závěrky auditorem a nepředložil auditované účetní závěrky ke schválení zakladateli. Účetní závěrky za rok 2020 až 2022 byly zveřejněny ve sbírce listin obchodního rejstříku v rozporu se zákonem č. 563/1991 Sb. až 2. září 2024 a za rok 2023 zveřejněna nebyla.

U státního podniku **Státní statek Česká Kamenice v likvidaci** zjistil NKÚ, že likvidátor v kontrolovaném období zajišťoval provedení inventarizace. Likvidátor v průběhu kontroly doložil účetní závěrky za roky 2020 až 2024. Zajištění ověření účetní závěrky auditorem za rok 2020 bylo povinností bývalého likvidátora, který tuto povinnost nesplnil. K 19. listopadu 2021 byl státní podnik vymazán z obchodního rejstříku a tím zanikl. Ke dni 16. července 2022 bylo pravomocně rozhodnuto o zrušení výmazu, obnovení likvidace a jmenování nového likvidátora. Likvidátor v době kontroly NKÚ měl povinnost zajistit sestavení účetní závěrky za rok 2022. Za rok 2022 likvidátor účetní závěrku sestavil, ale nezajistil její ověření auditorem. U účetní závěrky za rok 2023 již likvidátor zajistil její ověření auditorem, ale auditor k ní vydal výrok s výhradou. Ověření účetní závěrky za rok 2024 auditorem ještě neměl likvidátor v době ukončení kontroly k dispozici. V době kontroly byly ve sbírce listin obchodního rejstříku u státního podniku zveřejněny účetní závěrky za roky 2022 a 2023. Účetní závěrky za roky 2020 a 2021 zveřejněny nebyly. Likvidátor v průběhu kontroly NKÚ reagoval na zjištění NKÚ a doložil doklad o dodatečném zaslání účetních závěrek za roky 2020 a 2021 do sbírky listin. U žádné zveřejněné účetní závěrky ale nebyla zveřejněna zpráva auditora o ověření účetní závěrky. Likvidátor nepředložil zakladateli ke schválení účetní závěrku ověřenou auditorem za rok 2020 až 2022 a předložil a MZe schválilo až účetní závěrku ověřenou auditorem za rok 2023.

Barvy a laky, státní podnik "v likvidaci", a Cihlářské a keramické závody Teplice, státní podnik v likvidaci, porušily ustanovení § 6 odst. 1 a 3, § 18 odst. 4 a § 20 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. tím, že nevedly řádně účetnictví, neprováděly inventarizaci a nesestavovaly roční účetní závěrku v plném rozsahu. Barvy a laky, státní podnik "v likvidaci", Cihlářské a keramické závody Teplice, státní podnik v likvidaci, a Státní statek Česká Kamenice v likvidaci porušily ustanovení § 17b odst. 5 zákona č. 77/1997 Sb. příp. § 9 odst. 4 a 5 zákona č. 111/1990 Sb. tím, že nezajistili ověření účetní závěrky auditorem a nepředložily tyto auditované účetní závěrky ke schválení zakladateli. Současně tyto tři státní podniky v likvidaci porušily ustanovení § 21a zákona č. 563/1991 Sb., protože ve sbírce listin obchodního rejstříku nezveřejnily účetní závěrky se zprávou auditora o ověření účetní závěrky.

4.7 Porušení povinnosti státních podniků vést bankovní účty u České národní banky

Zákon č. 254/2023 Sb.¹⁰ čl. III přechodná ustanovení stanoví, že: „*Státní podniky, které mají vedeny účty u poskytovatelů platebních služeb, zřídí nejpozději do 31. března 2024 místo nich nové účty*

¹⁰ Zákon č. 254/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

u České národní banky, převedou na ně peněžní prostředky z dosavadních účtů u poskytovatelů platebních služeb a tyto dosavadní účty zruší...” a dále stanoví: „Státní podniky mohou se souhlasem ministerstva uděleným do 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona na základě odůvodněné žádosti zachovat účty, které mají vedeny u poskytovatelů platebních služeb, a nepřevádět z nich peněžní prostředky na nové účty u České národní banky.“.

Barvy a laky, státní podnik "v likvidaci", v kontrolovaném období vedl pouze jeden běžný účet u poskytovatele platebních služeb. Tímto poskytovatelem nebyla ČNB. Státní podnik nezřídil účet u ČNB.

Brněnské papírny, státní podnik – v likvidaci, v kontrolovaném období vedl běžný účet a termínovaný účet. Dne 5. března 2024 byl státnímu podniku zřízen běžný účet u ČNB. Dne 26. března 2024 uzavřel státní podnik dohodu o ukončení smlouvy o vedení běžného účtu u jiného poskytovatele platebních služeb a zůstatek účtu ve výši 4 340 506 Kč byl ke dni zániku smlouvy převeden na nový účet v ČNB. Termínovaný účet státní podnik nezrušil a do stanoveného termínu 31. března 2024 z něj peníze na nově zřízený účet u ČNB nepřevédl. Naopak dne 6. února 2024 uzavřel likvidátor dodatek č. 6 ke smlouvě o vkladu na vklad ve výši 77 000 000 Kč s dobou trvání vkladu jeden rok od uzavření smlouvy. Dále pak dne 5. února 2025 uzavřel likvidátor dodatek č. 7 ke smlouvě o vkladu na vklad ve výši 86 000 000 Kč s dobou trvání vkladu jeden rok od uzavření smlouvy. Oba dodatky likvidátor uzavřel, aniž by u Ministerstva financí podal žádost o souhlas se zachováním termínovaného účtu vedeného u poskytovatele platebních služeb a s nepřevedením peněžních prostředků na účet u ČNB.

Tím, že Barvy a laky, státní podnik "v likvidaci", a Brněnské papírny, státní podnik – v likvidaci, do stanoveného termínu nepřevedly peněžní prostředky, se kterými měly právo hospodařit, do ČNB ani nepožádaly Ministerstvo financí o souhlas se zachováním účtů vedených u jiných poskytovatelů platebních služeb, porušily čl. III přechodná ustanovení zákona č. 254/2023 Sb.

4.8 Peněžní prostředky, které vynaložil likvidátor nehospodárně

Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích v ustanovení § 14 odst. 1 stanoví: „Majetek musí být využíván účelně a hospodárně k plnění funkcí státu a k výkonu stanovených činností; jiným způsobem lze majetek použít nebo s ním naložit pouze za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem anebo tímto zákonem.“

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v ustanovení § 193 stanoví: „Likvidátor nabývá působnosti statutárního orgánu okamžikem svého povolání. Za řádný výkon funkce likvidátor odpovídá stejně jako člen statutárního orgánu.“ V ustanovení § 159 stanoví: „Kdo přijme funkci člena voleného orgánu, zavazuje se, že ji bude vykonávat s nezbytnou loajalitou i s potřebnými znalostmi a pečlivostí.“

Barvy a laky, státní podnik "v likvidaci", byl vymazán z obchodního rejstříku ke dni 6. března 2019. Následně dne 7. září 2021 byl výmaz soudem pravomocně zrušen a byla obnovena likvidace z důvodu zjištění dosud neznámého nemovitého majetku. Před výmazem i po zrušení výmazu a obnovení likvidace byl Barvy a laky, státní podnik "v likvidaci", v režimu zákona č. 111/1990 Sb. a vztahovala se na něj tedy příslušná ustanovení zákona č. 219/2000 Sb.

Státní podnik vedl soudní spor o vlastnictví nemovitého majetku a jediným majetkem, se kterým měl v kontrolovaném období státní podnik právo hospodařit, byly peněžní prostředky ve výši 50 000 Kč. Tyto peněžní prostředky zaslal dne 9. prosince 2022 na bankovní účet

státního podniku soud. Jednalo se o vrácení zálohy na náklady konkursního řízení, kterou státní podnik složil v roce 2003 a o jejíž vrácení rozhodl příslušný soud svým usnesením.

Dne 6. ledna 2023 vystavila osoba, která současně vykonávala funkci likvidátora, fakturu státnímu podniku z pozice daňového poradce za provedení ekonomického poradenství za 49 900 Kč vč. DPH. K této faktuře likvidátor v průběhu kontroly NKÚ nedoložil žádnou smlouvu nebo objednávku a ani nedoložil žádný doklad prokazující, že by likvidátor provedl průzkum trhu ke zjištění ceny v daném místě a čase obvyklé. Likvidátor fakturu, kterou vystavil státnímu podniku z pozice daňového poradce, uhradil dne 10. ledna 2023. V průběhu kontroly NKÚ likvidátor doplnil, že se jednalo o služby vedení účetnictví a přípravu přiznání k dani z příjmů právnických osob za roky 2018, 2019, 2020, 2021 a 2022.

Částku ve výši 49 900 Kč vyhodnotil NKÚ jako vynaloženou ne hospodárně, neboť pro fakturovanou činnost, resp. úkony, které měly být obsahem této činnosti, měl likvidátor potřebné znalosti a dovednosti. Likvidátor byl jmenován soudem ze seznamu daňových poradců, a tedy měl fakturovanou činnost vykonávat osobně z titulu výkonu funkce statutárního orgánu státního podniku. Státní podnik v tomto období nevykazoval žádnou ekonomickou činnost, neměl žádné zaměstnance a kromě 50 000 Kč neměl žádný jiný majetek. Navíc fakturované činnosti nebyly provedeny řádně a v zákonem stanoveném rozsahu (nebylo vedeno řádné účetnictví, nebyla provedena inventarizace, účetní závěrka byla sestavena pouze ve zkráceném rozsahu, nikoliv v plném rozsahu).

Likvidátor státního podniku Barvy a laky, státní podnik "v likvidaci", vynaložil ne hospodárně peněžní prostředky ve výši 49 900 Kč za ekonomické poradenství, které poskytl sám sobě. Likvidátor tím nepostupoval s péčí řádného hospodáře a porušil ustanovení § 159 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb.

4.9 Pozemky, u nichž likvidátor snížil výnos z pronájmu

Likvidátor státního podniku se po svém jmenování stává statutárním orgánem státního podniku a vztahují se na něj stejné povinnosti jako na ředitele státního podniku. Zákon č. 77/1997 Sb. v ustanovení § 12a stanoví: „*Ředitel je povinen počínat si s péčí řádného hospodáře a zajistit, aby plnění významných strategických, hospodářských, společenských, bezpečnostních a dalších zájmů státu bylo realizováno účelně, hospodárně a efektivně.*“

Brněnské papírny, státní podnik – v likvidaci, měl v kontrolovaném období právo hospodařit se čtyřmi pozemky, které pronajímал golfovému klubu k provozování golfového hřiště na základě smlouvy o nájmu pozemků ze dne 9. března 2017. Nájemné za užívání pozemků bylo stanoveno znaleckým posudkem vypracovaným v roce 2016 ve výši 122 640 Kč ročně.

V čl. VII. smlouvy o nájmu pozemků bylo uvedeno:

„S ohledem na možný pohyb cen a míru inflace se smluvní strany dohodly, že výše nájemného bude v tomto směru upravována, přičemž podkladem k těmto úpravám budou oficiální údaje o míře inflace vyhlášené Českým statistickým úřadem.“

Likvidátor státního podniku (jmenován do funkce likvidátora 16. srpna 2018 a působící na této pozici do doby ukončení kontroly) předložil NKÚ v průběhu kontroly písemný dokument ze dne 15. ledna 2018, ve kterém předchozí likvidátor reagoval na žádost nájemce o neuplatnění zvýšení nájemného o inflaci. Předchozí likvidátor žádost akceptoval s upřesněním, že výše nájemného nebude upravována, pokud průměrná roční míra inflace dle

Českého statistického úřadu (dále jen „ČSÚ“) nepřekročí hranici 4 %. Předchozí likvidátor při akceptaci výše uvedené žádosti o neuplatnění zvýšení nájemného o inflaci nepostupoval v souladu s článkem IX. smlouvy o nájmu pozemků, kde bylo uvedeno: „Změny této smlouvy lze činit pouze písemnými číselnými dodatky podepsanými oběma smluvními stranami...“, neboť neuzavřel písemný dodatek ke smlouvě o nájmu pozemků.

Dne 23. ledna 2023 zaslal nový likvidátor nájemci oznámení o valorizaci nájmu pozemků včetně přílohy týkající se informací o míře inflace včetně jejího vyčíslení. Průměrná roční míra inflace dle dat ČSÚ za rok 2022 činila 15,1 % a státní podnik jako pronajímatel upravil nájemci roční nájemné na rok 2023 z částky 122 640 Kč na částku 141 158 Kč. V roce 2024 likvidátor roční nájemné o inflaci neupravil, přestože míra inflace za rok 2023 činila 10,7 %.

Brněnské papírny, státní podnik – v likvidaci, uplatnil inflační doložku pouze v roce 2023. NKÚ v průběhu kontroly vypočítal, že pokud by likvidátor využíval inflační doložku každoročně od doby uzavření smlouvy o nájmu pozemků, byla by v roce 2024 výše ročního nájemného 180 084 Kč místo 141 158 Kč a celkové příjmy z nájemného od podpisu smlouvy o nájmu pozemků do konce roku 2024 by byly o 110 734 Kč vyšší.

Tabulka č. 2: Výpočet výše nájemného v případě každoročního využití inflační doložky

Rok	Průměrná roční inflace	Vypočtená výše ročního nájemného v případě každoroční valorizace v Kč	Skutečná výše ročního nájemného v Kč	Rozdíl v Kč
2017	2,50 %	122 640,00	122 640,00	-
2018	2,10 %	125 706,00	122 640,00	3 066,00
2019	2,80 %	128 345,83	122 640,00	5 705,83
2020	3,20 %	131 939,51	122 640,00	9 299,51
2021	3,80 %	136 161,57	122 640,00	13 521,57
2022	15,10 %	141 335,71	122 640,00	18 695,71
2023	10,70 %	162 677,41	141 158,00	21 519,41
2024	2,40 %	180 083,89	141 158,00	38 925,89
Celkem	x	1 128 889,92	1 018 156,00	110 733,92

Zdroj: smlouva o nájmu pozemků ze dne 9. března 2017, míra inflace v letech 2017 až 2024 zveřejněná ČSÚ, výpočet vypracoval NKÚ.

Likvidátor státního podniku Brněnské papírny, státní podnik – v likvidaci, porušil povinnost počínat si s péčí řádného hospodáře danou zákonem č. 77/1997 Sb. tím, že nevyužil ujednání o zvyšování nájemného o inflaci, a tím snížil v letech 2017 až 2024 výnos ze svěřeného majetku o 110 734 Kč.

Seznam zkratk

ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MZe	Ministerstvo zemědělství
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad

Státní podniky v likvidaci v letech 2020 až 2024, jejichž zakladatelem bylo MPO a MZe

Zakladatel	Název státního podniku	IČ	Stav k 31. srpnu 2024
MPO	Barvy a laky, státní podnik "v likvidaci"	00011762	Datum výmazu 6. 3. 2019. Výmaz pravomocně zrušen 7. 9. 2021. Obnovena likvidace.
	BENZINA, státní podnik "v likvidaci"	00012033	Datum výmazu 8. 7. 2021.
	Brněnské cihelny, státní podnik – v likvidaci	00015296	V konkursu.
	Brněnské papírny, státní podnik – v likvidaci	00012343	Neukončená likvidace.
	Cihlářské a keramické závody Teplice, státní podnik v likvidaci	00015270	Neukončená likvidace.
	České energetické závody, státní podnik "v likvidaci "	00002691	Datum výmazu 22. 10. 2021.
	Jihomoravské dřevařské závody Brno, v likvidaci	00014079	Datum výmazu 10. 9. 2024.
	Mototechna, státní podnik "v likvidaci"	00009334	Datum výmazu 25. 6. 2022.
	OSAN, obchodní podnik v likvidaci	00009563	Datum výmazu 30. 5. 2020.
	PRIOR – Severočeské obchodní domy, státní podnik v "likvidaci"	00157287	Datum výmazu 4. 7. 2024.
	PRIOR – Severomoravské OD Ostrava v likvidaci, státní podnik	00157325	Datum výmazu 5. 5. 2021.
	RKT – Rovnací a kotevní technika, státní podnik v likvidaci	00664073	Neukončená likvidace.
	Severočeské keramické závody Most, státní podnik v likvidaci	00015156	Datum výmazu 23. 12. 2023.
	Severokámen Liberec, státní podnik v likvidaci	00015415	Datum výmazu 28. 3. 2023.
	Středočeské energetické závody, státní podnik "v likvidaci"	00008141	Datum výmazu 28. 4. 2020.
MZe	TECHNOMAT, státní podnik "v likvidaci"	00002321	Likvidace byla dle sdělení MPO ukončena k datu 31. 8. 2022. Neproběhl výmaz.
	Východočeské energetické závody, státní podnik v likvidaci	00008184	Likvidace byla dle sdělení MPO ukončena k datu 20. 6. 2024. Neproběhl výmaz.
	Dostihové závodiště Praha, státní podnik v likvidaci	00017388	Datum výmazu 26. 8. 2024.
	MILNEA státní podnik v likvidaci*	00016187	Datum výmazu 4. 6. 2024.
	Pražské pekárny a mlýny, státní podnik v likvidaci	00016616	Datum výmazu 18. 3. 2023.
	Služby pro zemědělství Střížovice, státní podnik v likvidaci	14868334	V konkursu.
	Státní podnik zemědělské techniky v likvidaci	00212172	V konkursu.
	Státní statek Bílý Kostel, státní podnik v likvidaci	18382282	Datum výmazu 24. 11. 2021.
	Státní statek Česká Kamenice v likvidaci	00119521	Datum výmazu 19. 11. 2021. Výmaz pravomocně zrušen 16. 7. 2022. Obnovena likvidace.
	Státní statek Jeneč, státní podnik v likvidaci	00016918	Neukončená likvidace.
	Státní statek Křivoklát v likvidaci	00132551	V konkursu.
	Státní statek Valtice, s.p. v likvidaci	00488992	Neukončená likvidace.
	Státní statek Veselí nad Moravou – v likvidaci	00135607	Datum výmazu 7. 9. 2021.
	Vodní zdroje, Praha v likvidaci	00020656	Datum výmazu 2. 11. 2021.
	Zemědělský podnik Razová, státní podnik v likvidaci*	13642090	Datum výmazu 4. 6. 2024.

* Fúze sloučením se státním podnikem Státní statek Jeneč, státní podnik v likvidaci.

Zdroj: zprávy o plnění *Strategie vlastnické politiky státu* v letech 2020–2023, údaje evidované v obchodním rejstříku k 31. srpnu 2024 a informace získané od MPO a MZe v průběhu kontroly.